

QƏDİR RÜSTƏMOVUN

OV MACƏRALARI VƏ YOLUMUZUN

ÜSTÜNƏ ÇIXAN QARA PIŞİK

(II yazı)

Dorik adlı bir idman müəllimi vardı, erməni idi. Şəhərdə az-çox hörməti də vardı, həm də ovçuydu. Biz iki əmioğlu çəpər üstə dava edirik, amma ermənilər yeddi arxa dönənlərini tapıb bir-birilərinə dayaq dururlar. Şarl Aznavurun altıncımı-yeddincimi babası erməni idi, qazandığını töküdü Ermənistanı, Qarabağa. Amma Rober Osseyen bizə müharibə vaxtı və ya müharibədən sonra qaçqınlarımıza bir şirniquş göndərməməsi cəhənnəm, heç bir dəfə də xeyrimizə bir söz söyləmədi.

Nə isə... Bu Dorikin İtaliyada yeddi arxa dönənindən bir qohumu vardı. Tez-tez Dorikə müxtəlif hədiyyələr göndərirdi. Bir dəfə də bir ov tulası göndərmişdi. O da fors eləmək üçün Qədiri qonaq çağırır və tulasını nümayiş etdirir. O tulanı mən də görmüşdüm. Doğrudan da qeyri-adi bir cins idi.

İtin pasportunu da Qədirə göstərir. Deməli, pasportda itin də yeddi arxa dönəninin adı, nə bilim cinsi, deyəsən, hətta doğum tarixi də vardı.

Qədir pərt olur, amma özünü o yerə qoymur. Deyir ki, Dorikin pasportunda adıdı, atasının adıdı, bir də doğum tarixidi. Pasportları yanaşı qoyub deyir:

- Dorik, itiyin nəslin sənindən nə qədər qədimiymiş?!

Amma Qədir heç vaxt Doriklə ova getmirdi. Dorik yalvarırdı ki, Qədir, bir dəfə mən də sənə gedim ova, Qədir də deyirdi:

- İtin sən kimi döyül, nəsilli-köklü itdi, istiyirsən ver onu aparım.

Qədirinki heç kimlə tutmurdu, bircə Tahir abidən başqa. O dövrlər "abi" sözü yox idi. Mən indi yazanda "abi" yazıram, çünki Ağdamda hamı ona böyük qardaş kimi baxırdı. O da Qədir kimi çox danışmağı sevməzdi. Ona görə də Qədirə onunku tuturdu, çünki iki-üç saat oturub balıq tutardılar, dinməz-söyləməz. Xallı Şahinlə dostuydu, amma həmişə onu sancardı. Çox cavan öldü, Ağdamsızlığa dözmədi.

Ağdam işğal olunandan sonra Qədir day toylara getmirdi, daha dəqiq desək, toy aparmırdı. Yaxın dostları öz toylarına qonaq kimi dəvət edəndə xahiş-minnətdən sonra bir ağız oxuyardı, amma könlü istəsə. Deyəsən, day heç ova da getmirdi.

Bir gün Xallı Şahin dedi ki, gedək Qədiri tapaq, aparaq bir ova, könlünü açaq. Getdik Oğuz, Qədiri tapdıq. Qayıdanda Zərdab yoluyla qayıtdıq. Körpünü keçəndən sonra Yastı yol adlı bir kənd var. Əsas küçəsi kəndi iki yerə bölür. Kür tərəfi Zərdabındı, alt tərəfi Ağcabədinin. Deməli, qardaşlardan biri zərdablıdı, biri də ağcabədili. O vaxt bu kəndi hansı axmaq bölüb, amma sonra da heç bir ağıllı buna bir əncam çəkməyib.

Xallı Şahinin həmin kənddə Paşa adlı bir dostu var, elə hamımız onun xətrinə çox istəyirik. Xətirli-hörmətli kişidi. Elə olub ki, iki maşın adam gecə evinə qonaq getmişik durub qoyun kəsib, yemək-içmək, sonra da hamı yığılıb yatıb orda. Kəndin Ağcabədi tərəfində yolun qırağında bir yeməxanası var. Maşınları orda saxladığımız. Bizi elə qarışladı ki, elə bil yüz ildi görmür. Səhər-səhər idi, bir çay içdik, nə qədər elədi oturmadıq. Şahin dedi ki, sən axşama hazırlıq gör, həm baliğımız olacaq, həm də sənə bu dəfə qaz vurub gətirəcəm.

Paşa kişi:

- Ə, Tulaya samovar aparmazlar. Kürün qırağında yaşayan mənəm, amma vura bilsəniz qaz demirəm, üç-dörd dənə turac gətirsəniz sizə yaxşı bir plov dəmlədərəm. Özü də yeməxanada yox, evdə. Qədir yeməxana qonağı deyil.

Qədir həmişəki kimi dinib-danışmırdı, çox fikirli idi. Hardan ağılına gəldisə birdən qəfil soruşdu:

- Məllim, görən Dorikin iti durur?

Çaşdım qaldım.

- Nə bilim, vallah, Qədir. Yəqin ki, durmuş olar.

Köpəyoğludan zəhləm getsə də, amma itindən yox idi.

Bir kəndin içindən keçəndə yolumuzun üstünə bir qara pişik çıxdı. Hamımız dilxor olduq. Dedik ki, bu gün bəxtimiz gətirməyəcək.

Qədir gülüb özündən getdi və dedi:

- Ə, o pişiyin bəxti gətirmiyəyey ey, qabağına biz çıxmışıq. Evi-eşiyi dağılmış, yurdu-yuvası boş qalmış, çöllərə səpələnmiş adamlarıq, çıxmışıq yazığı pişiyin qabağına.

Getdik Ağgölə. Ya Qədirin ov həvəsi yox idi, ya da qara pişikdən arxaç keçdi, heç nə vura bilmədik. Kor-peşman qayıdırıq. Bir kəndin içindən keçəndə gördük yolun kənarında iyirmi-otuz ev qazı otlayır. Qədir-lə də Tahir abi öndəki maşında, keçib gediblər.

Xallı Şahin çığırdı:

- Ə, saxla, saxla!

Maşını saxladığımız. Xallı Şahin tez maşından düşdü, güllə ilə iki qazı vurdu. Kənd camaatı güllə səsinə axışdılar yola və başladılar Xallı Şahini qovalamağa.

Balaqan ki (bilməyənlər üçün: İlf-Petrovun "Qızıl dana" əsərindəki qəhrəmanlardan biri) necə oğurladığı qazı qoltuğuna vurub qaçır və camaat tökülür arxasınca, Xallı Şahin də qazları vurub qoltuğuna maşına tərəf qaçır, kənd camaatı da arxasınca. Balaqanovdan fərqli olaraq, Şahinin qoltuğunda iki qaz vardı. Balaqanov son anda qazı tullasa da, Xallı Şahin qazları tullamadı, özünü birtəhər maşına saldı:

- Çıxdıq aradan!

Camaat arxamızca beş-altı daş atsa da, gec idi.

Bir az gedəndən sonra gördük ki, Qədirgili maşını saxlayıb bizi gözləyir.

- Harda qalmışdınız?

Xallı Şahin əllərində iki qaz maşından düşdü:

- Qaz vurmuşam.

Qədir:

- Ə, bunnarkı ev qazıdı.

- Noolsun. O boyda kişiyyə söz vermişəm ki, qaz vurub gətirəyəm. Deyirsiniz indi onun yanında yalançı çıxeydim?

Tahir abi Xallı Şahinlə dost olsa da, o qədər də xoşu gəlməzdi, tez-tez sancardı, bəlkə də çox danışdığına görə. Hətta özündən kiçik qardaşı Rizvana deyirdi:

- Şahinlə çox oturub-durduğuna görə səndən də xoşum gəlmir.

Tahir abi Xallı Şahini təpədən-dırnağa süzüb dedi:

- Şahin, sənin ömründə heç düz danışdığın olub ki?!

Ən maraqlısını indi oxuyacaqsınız. Geri qayıdanda gördük ki, yolumuzun üstünə çıxan qara pişiyi həmin yerdəcə maşın vurub.

Qədiri yenə gülmək tutdu:

- Gördünüz, pişiyin bizə görə bəxti gətirmədi...

Gəldik Paşa kişigilə. Yaxşı bir süfrə hazırlamışdı. Plov da dəmlətmişdi. Xallı Şahinin vurduğu qazları görəndə gülməkdən öldü. Dedi ki, ə, Şahin gerek bunu yolub iki gün açıq havada saxlayasan ki, iyisi-qoxusu getsin.

Sonra da məlum oldu ki, heç bizə arxayın olmayıb, özü çıxıb kəndin aşağısından dörd dənə turac vurub və turac plovu dəmləyib.

Ən pisi o oldu ki, həmin ovdan bir qədər sonra Tahir abini, yəni Axundov Tahiri (ağdamlılar onu "Axundov Tahir" deyə çağırırdılar) itirdik.

Qədir Rüstəmov Tahir abidən sonra, ümumiyyətlə, ova getmədi. Söhbət vaxtı səbəbini soruşanda dedi:

- Məni ova Tahir dadandırmışdı. Tahirsiz nə ov ey...

P.S. Xoşunuza gəlsə, üçüncünü də yazacam.